

VADEMÈCUM PER A UNA INFORMACIÓ INTERNACIONAL RESPONSABLE

El projecte **devreporter** va néixer amb l'objectiu d'ajudar a garantir el dret de la ciutadania europea a estar ben informada sobre la realitat internacional i els problemes globals, i d'utilitzar la informació vinculada a la cooperació i el desenvolupament per aconseguir-ho. Un periodisme amb una visió més global per a una ciutadania global.

El projecte **devreporter** parteix de la base que els canvis que s'estan produint en el sector de la cooperació i dels mitjans requereixen actualitzar la relació entre professionals dels mitjans i de la comunicació de les organitzacions, i renovar el discurs per millorar la qualitat de les informacions. Els reptes del desenvolupament i la solidaritat internacional són cada vegada més complexos, urgents i relacionats els uns amb els altres. Per tant, és essencial facilitar al públic, que no està familiaritzat amb aquests temes, informació adequada, precisa i intel·ligible. Els periodistes i les organitzacions han de desenvolupar noves habilitats, coneixements i metodologies per a informar i educar l'opinió pública europea sobre temes que, sovint, semblen allunyats de la seva vida quotidiana, i que ara són essencials per a totes les poblacions del món.

Després de les múltiples activitats d'anàlisi, formació i debat realitzades durant tres anys de projecte **devreporter**, i de revisar els codis ètics elaborats per les ONG a nivell europeu i els codis deontològics dels periodistes de les tres regions (llista en annex final), nosaltres, periodistes, organitzacions, ad-

ministracions locals, professors i estudiants, membres de la **xarxa devreporter**, creiem que, per millorar la quantitat i la qualitat de la informació internacional relativa a temes de desenvolupament i solidaritat internacional, és necessari:

1 Afavorir el periodisme de “solucions”

- Anar més enllà de la descripció dels problemes i explicar les possibles solucions que plantegen els diferents actors. Explicar les accions i propostes de la societat civil i els seus resultats. Afavorir la mirada periodística crítica per contribuir a la reflexió.

2 Tractar tots els països i comunitats amb dignitat. Evitar el sensacionalisme i la victimització

- Atorgar importància al vocabulari utilitzat. Tenir en compte tant el llenguatge escrit, com l'audiovisual.
- Evitar el llenguatge estereotipat, discriminatori i androcèntric, així com els conceptes amb connotacions negatives (“ajuda” no és “cooperació”; termes com “subdesenvolupats” i “Tercer Món” no són pertinents, ja que resulten inadequats i obsolets)
- Demanar, si és possible, el consentiment de les persones abans de publicar la seva imatge No difondre fotografies que vulnerin la dignitat humana.

- Mostrar pobles i comunitats com a lluitadores, no només com a víctimes. Cuidar especialment la imatge de les dones: evitar mostrar-les exclusivament en el rol clàssic de persones vinculades a la cura de la família, i fer-ho també com protagonistes de la vida política, econòmica, social i cultural.
 - Tenir especial cura amb les imatges o testimonis d'infants i evitar-ne una utilització sensacionalista. La dignitat de la infància i els seus drets han de prevaldre sobre qualsevol altra consideració.
- 3 Diferenciar la informació periodística de la comunicació institucional de les organitzacions**
 - Les organitzacions han d'oferir informació més enllà de la comunicació vinculada únicament a les seves activitats. Cal enfortir la formació en comunicació dins les organitzacions per permetre facilitar informació útil a periodistes.
- 4 Millorar la visibilitat dels actors dels països del sud implicats o no en les accions de cooperació internacional i incloure'ls en la producció d'informació**
 - Tenir en compte les diverses fonts sobre el terreny i donar veu a les poblacions. Consultar tot tipus de fonts del Sud, no només ONG, sinó també governs, líders i professionals locals, etc.
 - Desenvolupar aliances Sud/Nord per enriquir, diversificar, produir i difondre informació.
 - Treballar amb periodistes i mitjans de comunicació dels països del sud.
 - Donar la paraula a les persones perquè expliquin les seves pròpies històries. Incloure l'opinió dels infants en aquelles qüestions que els afectin.
- 5 Afavorir mirades àmplies sobre els països del Sud: evitar la oenegització de la informació internacional**
 - Abordar la cooperació des de vessants múltiples, com l'econòmica, política i cultural, per a facilitar-ne la comprensió.
 - Abordar qüestions de fons i no centrar-se només en els projectes de les organitzacions. Proporcionar les eines necessàries per a posar en perspectiva les accions de la solidaritat internacional.
- 6 Afavorir la comprensió dels fets i la seva complexitat, aportant context i causes**
 - Sempre que sigui possible, plantejar formats llargs que aporten context sobre els esdeveniments i sobre el lloc on es desenvolupen els projectes.
 - Aportar dades disgregades per sexe, edat i/o ètnia, especialment sobre els temes que tenen un impacte diferenciat en homes, dones i infants.
- 7 Promoure que la realitat internacional s'abordi des dels mitjans de comunicació locals per afavorir el coneixement mutu**
 - Conèixer les problemàtiques i interessos locals i fer propostes adaptades al periodisme de proximitat.
 - Donar espai a les pràctiques locals que poden ser font d'inspiració a nivell internacional.
- 8 Agafar perspectiva i cobrir els fets des de la seva dimensió global per afavorir la comprensió de les interdependències presents i futures**
 - Posar en evidència la relació entre les causes de diferents problemàtiques i els seus impactes a diferents països del Nord i del Sud.

- Despertar l'interès i la curiositat del públic, a través d'exposar els problemes comuns i el compromís de la ciutadania en la seva diversitat.

9 Parlar de cooperació internacional des d'una visió general que permeti tenir en compte els diferents aspectes i diferenciar entre accions de desenvolupament i d'emergència

- Difondre sense simplificar la problemàtica. Evitar el vocabulari tècnic de la cooperació; buscar la senzillesa sense caure en la simplificació.
- Superar una presentació purament tècnica de la cooperació i no descuidar les dimensions polítiques de les accions de cooperació.

10 Afavorir el periodisme de seguiment dels esdeveniments

- Fugir de la dictadura de l'emergència, el conflicte i el desastre i de les cobertures estàndard. Fer seguiment dels esdeveniments i aportar informació regular sobre la seva evolució.

Documents i codis de conducta analitzats:

- ▶ *Codi de Conducta sobre Imatges i Missatges, Concord* (2006)
- ▶ *Codi de Conducta sobre Imatges i Missatges, Dóchas* (2007)
- ▶ *Codi ètic i de conducta per a les Ongd, Federació Catalana d'ONG per al Desenvolupament* (1997)
- ▶ *Codi ètic i de conducta de Lafede.cat*, 2014
- ▶ *Guia de comunicacions per a organitzacions pel desenvolupament, IDLEAKS* (2014)
- ▶ *Successful Communication - A Toolkit for Researchers and Civil Society Organisations. RAPID - Research and Policy in Development* (2005)
- ▶ *EYD2015 Toolkit - Campaign information, EU* (2014)
- ▶ *Carta di Roma, codice deontologico dei giornalisti per il rispetto dei migranti e richiedenti asilo, Federazione Nazionale della Stampa* (2008)
- ▶ *Carta di Treviso, codice deontologico dei giornalisti per il rispetto dei minori, Federazione Nazionale della Stampa* (1990)
- ▶ *Charte d'éthique professionnelle des journalistes, Syndicat national des journalistes France* (2011)

Projecte
DCI-NSAPVD/2012/279-805
finançat per la Unió Europea